

CISZTERCI REND NAGY LAJOS GIMNÁZIUMA
ÉS KOLLÉGIUMA

HELYI TANTERV

Történelem emelt szintű érettségi felkészítő

PÉCS
2023

I. A KERETTANTERVI HIVATKOZÁS

A helyi tanterv alapja a 2020-as Nat-hoz készült kerettanterv (https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/kerettanterv/Tortenelem_K.docx), ill. a 2024-től érvényes részletes érettségi vizsgakövetelmények (https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/erettsegi/vizsgakövetelmenyek2024/tortenelem_2024_e.pdf).

II. ÉRVÉNYESSÉG KEZDETE: 2020. szeptember 01.

III. A TANTÁRGY ÓRAKERETE:

Évfolyam	Heti óraszám
11. évfolyam	3
12. évfolyam	3

IV. A TANTÁRGGYAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI SZERVEZÉSI MEGJEGYZÉSEK:

A tantárgy – lehetőség szerint – csoportbontásban tanítandó, melynek ideális létszáma 12 fő.

V. A TANULÓ ÉRTÉKELÉSE

A tanulók értékelésének alapelveit a Pedagógiai program tartalmazza.

VI. A TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI

A tantárgy tanításához az iskolai gyakorlatban használt, a hivatalos tankönyvjegyzéken szereplő tankönyvek, taneszközök mellett felhasználható a Gyűjtemény a TÖRTÉNELEM emelt szintű oktatásához 11-12. (OH-TOR1112E) tankönyv, továbbá az iskolai könyvtárban ill. a világhálón fellelhető anyagok.

VII. ÉRETTSÉGI VIZSGA

A tantárgy kifejezetten a történelem emelt szintű érettségi követelményeinek elsajátításához nyújt segítséget.

VIII. TANTÁRGYI RÉSZ

1. Alapelvek, célok

A történelem emelt szintű érettségi előkészítő célja és feladata – a megnevezésből adódóan – az emelt szintű történelem érettségire való felkészítés. Ennek során a tanulók megismerik az emelt szintű érettségi részletes követelményekben foglalt **témaköröket**, valamint elsajátítják a szükséges **kompetenciákat**. **A tanulócsoporthoz adottságaihoz mérten bevezetést nyerhetnek a történettudomány kutatási és közlési módszereibe, eszközeibe (historiográfia, segédtudományok, forrásörző intézmények).**

1.1. KOMPETENCIÁK

A két év során elsajátítandó kompetenciák (normál – középszint, *dőlt – emelt szint*):

1.1.1. Ismeretszerzés és forráshasználat

1.1.1.1. Információgyűjtés

Releváns információkat tud gyűjteni különböző típusú forrásokból (szöveges forrás, képi forrás, statisztikai táblázat, statisztikai diagram, statisztikai grafikon, térkép, térképvázlat, ábra).

1.1.1.2. Ismeretek felidézése

Képes tanult ismereteket felidézni, illetve azonosítani forrás alapján (esemény, személy, fogalom, földrajzi hely, korszak, korstílus azonosítása szöveges forrás alapján; esemény, személy, fogalom, kulturális emlék, korszak, korstílus, illetve ezek jellemzőinek azonosítása jellemző kép alapján; esemény azonosítása térképvázlat alapján; jelenség, folyamat azonosítása ábra alapján).

Képes hiányzó információt pótolni szöveges forrásban, ábrán, statisztikai táblázatban, diagramon, grafikonban.

Képes tanult ismereteket felidézni, azonosítani irodalmi szöveg segítségével.

Jelmagyarázatot tud készíteni térképhez.

1.1.1.3. Forráselemzés

Képes szöveges forrást, egyszerű képi ábrázolást, karikatúrát, mémet, plakátot, statisztikai táblázatot, diagramot, grafikont, ábrát, térképvázlaton ábrázolt folyamatot vagy jelenséget értelmezni.

Különböző típusú forrásokban megjelenő információkat, álláspontokat össze tud vetni. Képes a forrásokban megjelenő érveket és ellenérveket azonosítani, rendszerezni, bemutatni.

Képes az esetleges különbségek okainak feltárására.

1.1.1.4. Forráskritika

Forráskritikát tud alkalmazni szöveges és képi források esetében: a szerző/alkotó szándékát, álláspontját feltárja, nézőpontját azonosítja, a történelmi hitelességet megvizsgálja más forrás segítségével.

Képes a forrás történelmi hitelességét megállapítani saját ismeretei alapján, feltárni a keletkezés körülményeit.

1.1.1.5. Folyamatok bemutatása

Képes egy megadott nézőpont szerint a múltból szóló információkat összerendezni a történelmi események és változások leírása, összehasonlítása és megmagyarázása céljából.

A rendelkezésre álló forrásokat képes áttekinteni és kiválogatni a megvizsgálandó kérdés szempontjából.

Képes az események különféle forráson alapuló és többféle nézőpontból történő bemutatására.

1.1.2. Tájékozódás időben és térben

1.1.2.1. Időben elhelyezés

Eseményeket, folyamatokat, jelenségeket, személyeket el tud helyezni időben (történelmi korszakhoz kapcsolás, időmeghatározás konkrét kronológiai adatokkal, időrendbe állítás).

1.1.2.2. Történelmi korszakok

Felismeri és azonosítja a történelmi korszakok fő jellemzőit.
Aktuális események történelmi előzményeit be tudja mutatni.
Felismeri az analógiákat több korszakból vett példák alapján.

1.1.2.3. Időbeli összekapcsolás

Egyetemes és magyar történelmi eseményeket össze tud kapcsolni időbeli közelség alapján.
Felismeri az egyetemes és a magyar történelem kölcsönhatásait, hasonlóságait és eltéréseit.

1.1.2.4. Térben elhelyezés

Eseményeket, folyamatokat, jelenségeket, személyeket el tud helyezni térben (történelmi régiókhoz kapcsolás, térbeli meghatározás konkrét földrajzi hellyel).
Földrajzi helyeket tud párosítani térképvázlaton jelölt pontokhoz, területekhez.
Térképvázlaton jelölt földrajzi helyeket képes azonosítani.

1.1.2.5. Térbeli folyamatok

Különböző időszakok történelmi térképeit össze tudja hasonlítani, a történelmi tér változásait le tudja olvasni.
Felismeri és be tudja mutatni a földrajzi környezet hatását a történelmi eseményekre.

1.1.3. Szaktárgyi kommunikáció

1.1.3.1. Szövegalkotás

Tud megadott témában történelmi tárgyú szerkesztett szöveget (szóbeli feleletet és írásbeli esszét) alkotni.

1.1.3.2. Lényegkiemelés

Képes kiemelni a megadott témához tartozó lényeges ismereteket.

1.1.3.3. Fogalomhasználat

Helyesen használja a szakszókincset, a tartalmi és értelmező kulcsfogalmakat.
*Képes forrásban szereplő vagy forrás által körülírt fogalmat meghatározni.
Tudja, hogy bizonyos fogalmak különböző történelmi korokban eltérő jelentéssel bírtak,*

és tudja értelmezni e különböző jelentéseket források segítségével.

1.1.4. Történelmi gondolkodás

1.1.4.1. Szabályszerűségek alkalmazása

Tud általános szabályszerűségeket azonosítani és alkalmazni konkrét esetekben.
Képes konkrét eseteket besorolni általános kategóriákba.

1.1.4.2. Problémaközpontú gondolkodás

Problémaközpontúan tudja megszerezni a tanult ismereteket, forrásból gyűjtött információkat.

Képes problémaközpontúan bemutatni a történelmi eseményeket és jelenségeket.

Képes a véleményét és értékelését logikus és tényeket tartalmazó érvekkel alátámasztani.

Képes álláspont, feltevés bizonyítására vagy cáfolatára.

1.1.4.3. Ok-okozati összefüggések

Események, folyamatok, cselekedetek mozgatórugóit és következményeit fel tudja tárni, felismeri az ok-okozati összefüggéseket.

Különböző típusú okokat és következményeket meg tud különböztetni, felismeri azok eltérő jelentőségét.

Képes megkülönböztetni események, folyamatok, cselekedetek rövid- és hosszú távú hatásait.

1.1.4.4. Változás felismerése

Képes a változás, fejlődés, eltérés felismerésére és bemutatására egy korszakon belül.

Képes több korszakon átívelő változás, fejlődés, eltérés felismerésére és bemutatására.

1.1.4.5. Mérlegelő gondolkodás

A történelmi kérdésre adott válaszát alá tudja támasztani ismeretein alapuló érvekkel, a források vizsgálatából levont következtetésekkel és bizonyítékokkal.

A történelmi szituáció különböző aspektusainak és összefüggéseinek érzékelésével, a források tartalmának értelmezésével képes feltárni a történelmi kontextust.

Képes az egyes történelmi szituációk, személyek és csoportok többszemponú megközelítésére.

Felismeri az egyes egyének, kultúrák, nemzetek, nemzetiségek, vallások, társadalmi csoportok eltérő érdekeit, céljait és szemléletét.

2. Nevelési – oktatási szakaszok 2 éves ciklusa

11. évfolyam

Tematikai egység	Órakeret a kerettanterv szerint	Helyi tantervben javasolt óra	Összesen
1. Az ókor	--	15	15
2. A középkor	--	28	28
3. A kora újkor	--	29	29
4. Az újkor	--	30	30

12. évfolyam

5. A világháborúk kora	--	31	31
6. A hidegháború kora	--	19	19
7. A jelenkor	--	16	16
8. Rendszerező ismétlés, gyakorlás	--	18	18
Összesen	186	186	186

3. Tematikai egységek részletezése

A. A 11. évfolyam tematikája és tartalmai

1. Az ókor

1.1. Politika

- 1.1.1. Az athéni államszervezet és működése a demokrácia virágkorában (K)
- 1.1.2. Köztársaságból egyeduralom: a római köztársaság működése, Caesar és Augustus (E)
- 1.1.3. A sztyepei állam: a Hun Birodalom és hódításainak iránya (E)

1.2. Ókori civilizációk öröksége

- 1.2.1. A görög és a római építészet (K)
- 1.2.2. A pénz megjelenése, formái és szerepe az ókori gazdaságban (E)
- 1.2.3. Ókori írások, a görög filozófia, a római jog alapelvei (E)

1.3. Vallások

- 1.3.1. A zsidó monoteizmus (K)
- 1.3.2. A kereszténység kialakulása, tanai, elterjedése (K)
- 1.3.3. Politeizmus az ókori Keleten (E)

Az ókor tartalmai

Fogalmak

Akropolisz, államvallás, amfiteátrum, apostol, arisztokrácia, *arisztokratikus köztársaság*, árupénz, az ókori Izrael állama, bazilika, betűírás, Biblia, brahmanizmus/hinduizmus, buddhizmus, cenzor, Circus Maximus, Colosseum, consul, császár, cserépszavazás, demokrácia, démosz, diaszpóra, dictator, dogma, ékírás, esküdtbírótság, evangélium, fáraó, filozófia, Forum Romanum, gladiátor, hieroglifa, hunok, jeruzsálemi templom, jósda, keresztény vallás, kereszttség és úrvacsora, légió, lélekvándorlás/reinkarnáció, limes, Messiás, misszió, monoteizmus, múmia, népgyűlés, néptribunus, népvándorlás, olümpiai játékok, ortodox, Ószövetség/Héber Biblia, öntözéses földművelés, patrícius, piramis, plebejus, polgárjog, politeizmus, principátus, próféta, provincia,

püspök, rabszolga, senatus, *szofizmus*, sztratégosz, *taoizmus*, Tízparancsolat, *triumvirátus*, *türannisz*, újraelosztás, Újszövetség, városállam/polisz, zsidó vallás, *zsinagóga*, zsinat.

Személyek

Ábrahám, *Antonius*, *Aphrodité*, *Arész*, Arisztotelész, *Athéné*, Attila, Augustus, *Buddha*, Constantinus, Hammurapi, *Héra*, Hérodotosz, *Ízisz*, Jézus, Julius Caesar, Justinianus, Kheopsz, Kleiszthenész, Mózes, Nagy Sándor, *Nagy Theodosius*, Ozirisz, Pallasz Athéné, Periklész, Platón, *Pompeius*, *Poszeidon*, *Ré*, Szent Péter és Szent Pál apostolok, Szókratész, Zeusz.

Kronológia

Kr. e. 3000 körül – Kr. u. 476 az ókor, Kr. e. 776 az első feljegyzett olümpiai játékok, Kr. e. 753 Róma alapítása a hagyomány szerint, *Kr. e. 6. század Szolón reformja*, Kr. e. 510 a köztársaság kezdete Rómában, Kr. e. 508 Kleiszthenész reformjai, Kr. e. 5. sz. közepe az athéni demokrácia fénykora, Kr. e. 44. Caesar halála, *Kr. e. 31 az actiumi csata*, a keresztény időszámítás kezdete (Kr. e. és Kr. u.), 70 Jeruzsálem lerombolása, 313 a milánói rendelet, 325 a niceai zsinat, 395 a Római Birodalom kettéosztása, *451 a catalaunumi csata*, 476 a Nyugatrómai Birodalom bukása.

Topográfia

Actium, Alexandria, Aquincum, Athén, Babilon, Bethlehem, Bizánci Birodalom, *Delphoi*, Egyiptom, *Gallia*, *Hispania*, Hun Birodalom, Itália, Izrael, Jeruzsálem, Júdea, Kánaán, Konstantinápoly, Mezopotámia, Nílus, Olümpia, Olümposz, Palesztina, Pannónia, Róma, Római Birodalom, Savaria.

2. A középkor

2.1. Az iszlám világ

2.1.1. Mohamed tanításai és a Korán; az arab hódítás és feltartóztatása Európában (K)

2.2. Gazdaság, társadalom, állam

2.2.1. Az uradalom, a földbirtokosok és jobbágyok kötelességei és jogai (K)

2.2.2. Az uralkodói hatalom és korlátai (hűbériség, rendiség, rendi monarchia) (E)

2.2.3. A középkori város és lakói, a város kiváltságai, a céhek, a helyi és távolsági kereskedelem (K)

2.3 Egyház és kultúra Európában és Magyarországon

2.3.1. Az egyházi hierarchia, az egyházi intézményrendszer, a szerzetesség Európában és az Árpád-kori Magyarországon (K)

2.3.2. Egyházi és lovagi kultúra, a középkori egyetemek Európában és Magyarországon (E)

2.3.3. Román, gótikus és reneszánsz építészet – európai és magyar példák (K)

2.3.4. Az egyházszakadás, a nyugati és a keleti kereszténység fő jellemzői (E)

2.4 Magyar őstörténet és honfoglalás

2.4.1. A honfoglalás okai és menete, a kalandozások/támadó hadjáratok (K)

2.4.2. Az eredet kérdései (nyelvészet, régészet, néprajz, genetika), a magyar törzsszövetség az Etelközben (E)

2.5 A keresztény államalapítás és az Árpád-kor

2.5.1. Géza és I. (Szent) István államszervező tevékenysége, a földbirtokrendszer és a vármegyeszervezet (K)

2.5.2. A magyar állam megszilárdulása: I. (Szent) László és Könyves Kálmán törvényei (E)

2.5.3. A kül- és belpolitika új irányai: III. Béla uralkodása (E)

2.5.4. Az Aranybulla legfontosabb elemei (K)

2.5.5. IV. Béla uralkodása: tatárjárás és újjáépítés (K)

2.6 A vegyesházi királyok kora

2.6.1. A királyi hatalom újbóli megszilárdítása Anjou I. Károly idején, a visegrádi királytalálkozó (K)

2.6.2. Nagy Lajos külpolitikája és az 1351-es törvények (E)

2.6.3. Luxemburgi Zsigmond, Hunyadi János és Hunyadi Mátyás törökellenes harcai (K)

2.6.4. Hunyadi Mátyás: a központositott királyi hatalom, jövedelmek és kiadások, birodalomépítő tervek (K)

A középkor tartalmai

Fogalmak

aranyforint, avarok, bán, bandérium, bányaváros, bencés rend, céh, Corvina, cölibátus, despotizmus, dzsihád, egyházmegye, ellenállási záradék, eretnek, érsek, érsekség, familiaritás, fejedelem, fekete sereg, ferences rend, feudalizmus, finnugor, fő- és köznemes, földesúr, füstpénz, gótikus stílus, honfoglalás, honorbirtok, hűbériség, hűbérúr, inkvizíció, ispán, iszlám, janicsár, jobbágy, kabarok, kalandozások, kalifa, kancellária, káptalan, kapuadó, katolikus, Képes krónika, keresztes hadjáratok, kettős honfoglalás elmélete, kettős kereszt, kilenced, király, királyi és nemesi vármegye, kiváltság, kódex, kolduló rend, kolostor, Korán, kormányzó, kunok, legenda, lovag, Magna Charta Libertatum, Magyar Nagyfejedelemség, majorság, mezőváros, nádor, nemes, ősiség, pápa, pátriárka, perszonalunió, polgár, primogenitúra, regálé, rend, rendi monarchia, rendkívüli hadiadó, reneszánsz, román stílus, rovásírás, sarkalatos nemesi jogok, skolasztika, szabad királyi város, szászok, székelyek, szekérvár, Szent Korona, Szent Korona-tan, szent, szerviens, szereztes, szpáhi, szultán, tatárok/mongolok, tized, törzs, uradalom, úriszék, vármegye, vazallus, végvár, vérszerződés, zsoldos.

Személyek

Álmos, Anonymus, Aquinói Szent Tamás, Árpád, Assisi Szent Ferenc, az Árpád-ház, Dózsa György., Géza, Gutenberg, Hunyadi János, I. (Anjou) Károly, I. (Hunyadi) Mátyás, I. (Nagy) Lajos, I. (Szent) István, I. (Szent) László, I. Ottó, II. András, II. Mehmed, II. Szilveszter pápa, III. Béla, III. Ince, IV. Béla, Kapisztrán János, Koppány, Könyves Kálmán, Leonardo da Vinci, Luxemburgi Zsigmond, Mediciek, Michelangelo, Mohamed, Nagy Károly, Szent Benedek, Szent Gellért, Szent Imre, Szent Margit, Szilágyi Mihály, VII. Gergely, Vitéz János.

Kronológia

476–1492 a középkor, 622 Mohamed Medinába költözése, 732 a poitiers-i csata, 895 a honfoglalás, 907 a pozsonyi csata, 955 az augsburgi csata, 972–997 Géza fejedelemsége, 997/1000–1038 I. (Szent) István uralkodása, 1054 az egyházzsuzsuzzás, 1077–1095 Szent László uralkodása, 1172–1196 III. Béla uralkodása, 1222 az Aranybulla, 1235–1270 IV. Béla uralkodása, 1241–1242 a tatárjárás, 1301 az Árpád-ház kihalása, 1308. I. Károly uralkodásának kezdete, 1308–1342 I. (Anjou) Károly, 1335 a visegrádi királytalálkozó, 1342–1382 I. (Nagy) Lajos uralkodása, 1347 a nagy pestisjárvány, 1351 I.(Nagy) Lajos törvényei, 1370 lengyel–magyar perszonalunió, 1389 rigómezei csata, 1396 a nikápolyi csata, 1443–1444-es hosszú hadjárat, 1444 a várnai csata, 1453 Konstantinápoly eleste, 1456 a nándorfehérvári diadal, 1458–90 Mátyás uralkodása, 1479 kenyérmezei csata, 1485 Mátyás elfoglalja Bécset.

Topográfia

Anglia, Arab Birodalom, Bologna, Bosznia, Buda, Csehország, Egyházi Állam, Erdély, Esztergom, Etelköz, Firenze, Franciaország, Frank Birodalom, Halics/Galícia, Hanza kereskedelmi hálózat, Havasalföld, Horvátország, Kalocsa, Kárpát-medence, Kassa, Kenyérmező, Kolozsvár, Konstantinápoly/Isztambul, Krakkó, Lengyelország, levantei kereskedelmi hálózat, Magna Hungaria, Mekka, Moldva, Muhi, Nagyszében, Nándorfehérvár, Nápoly, Német-római Császárság,

Nikápoly, Óbuda, Oszmán Birodalom, osztrák tartományok, Oxford, Pannonhalma, Pécs, Poitiers, Sopron, Szászföld, Székesfehérvár, Szentföld. Várna, Velence, Vereckei-hágó, Visegrád.

3. A kora újkor

3.1. A földrajzi felfedezések és következményeik

- 3.1.1. A portugál és spanyol felfedezések, a korai kapitalizmus (árforradalom, manufaktúrák, bankok és tőzsde, a jobbágyrendszer átalakulása) (K)
- 3.1.2. A gyarmatosítás a 16-17.században, a világkereskedelem kialakulása (E)
- 3.1.3. Magyarország gazdasága az európai munkamegosztásban (16-17. század) (E)

3.2. A reformáció és a katolikus megújulás Európában és Magyarországon

- 3.2.1. A reformáció, a protestáns egyházak megszerveződése és a protestantizmus elterjedése Európában és Magyarországon (K)
- 3.2.2. Az ellenreformáció, a katolikus megújulás és a barokk Európában és Magyarországon (K)

3.3. Törökellenes és rendi küzdelmek

- 3.3.1. A mohácsi csata és közvetlen előzményei, a kettős királyválasztás (K)
- 3.3.2. Az ország három részre szakadása; a várháborúk (1541–1568) (K)
- 3.3.3. Rendi és abszolutista törekvések, konfliktusok a 17. században: a Bocskai-szabadságharc, Bethlen Gábor bekapcsolódása a harmincéves háborúba, Zrínyi Miklós pályafutása (E)

3.4. Erdély

- 3.4.1. Erdély sajátos etnikai és vallási helyzete (K)
- 3.4.2. Az Erdélyi Fejedelemség államszervezete (E)

3.5. Magyarország a Habsburg Birodalomban

- 3.5.1. A török kiűzése (E)
- 3.5.2. A Rákóczi-szabadságharc okai, céljai, fordulópontjai és a szatmári béke (K)
- 3.5.3. Magyarország a Habsburg Birodalomban (Pragmatica Sanctio, kormányzat) (E)
- 3.5.4. Magyarország újranepezülése és újranepezítése (K)

3.6. A felvilágosodás

- 3.6.1. A brit alkotmányos monarchia és az amerikai köztársaság működése (K)
- 3.6.2. A felvilágosodás államelméletei; az Emberi és polgári jogok nyilatkozata (K)
- 3.6.3. Mária Terézia és II. József reformjai (K)
- 3.6.4. A jakobinus diktatúra (E)
- 3.6.5. Napóleoni háborúk és a bécsi kongresszus (E)
- 3.6.6. Az európai világkép változása (alapvető kérdések, tudományos gondolkodás, társadalomkép, vallás) (E)

A kora újkor tartalmi

Fogalmak

abszolutizmus, alkotmány, alkotmányos monarchia, általános választójog, amnesztia, anglikán, bank, barokk, bérmunkás, cenzus, diktatúra, elektori rendszer, ellenreformáció, elnök, evangélikus, felelős kormány, felvilágosodás, felvilágosult abszolutizmus, forradalom, görög katolikus, gyarmat, hajdúszabadság, három rendi nemzet, hatalmi ágak megosztása, Helytartótanács, infláció, jakobinus, jezsuiták, jogegyenlőség, kapitalizmus, katolikus megújulás, kettős vámhatár, kontinentális zárlat, kuruc, labanc, Magyar Kancellária, manufaktúra, merkantilizmus, miniszterelnök, népfelség, nyelvrendelet, örökös jobbágytság, predesztináció, presbiter, protestáns, Ratio Educationis, reformáció, református, rekatolizáció, rendi országgyűlés, részvény, svábok,

szabad verseny, szabadságharc, Szent Liga, Szent Szövetség, társadalmi szerződés, tőke, tőkés, tőzsde, trónfosztás, türelmi rendelet, Udvari Haditanács, újszerzeményi jog, unitárius, úrbéri rendelet, vallási türelem, világkereskedelem.

Személyek

(Szapolyai) János, Adam Smith, Apáczai Csere János, Báthori István, Báthory István, Bethlen Gábor, Bocskai István, Bonaparte Napóleon, Charles Louis Montesquieu, Dobó István, Ferdinánd Magellán, Fráter György, George Washington, Habsburg-dinasztia, I. Ferdinánd, I. Lipót, I. Rákóczi György, I. Szulejmán, II. József, II. Lajos, II. Rákóczi Ferenc, III. Károly, Isaac Newton, Jean-Jacques Rousseau, Kálvin János, Károli Gáspár, Károlyi Sándor, Kolumbusz Kristóf, Lotharingiai Károly, Loyolai (Szent) Ignác, Luther Márton, Mária Terézia, Maximilien Robespierre, Méliusz Juhász Péter, Misztótfalusi Kis Miklós, Nikolausz Kopernikusz, Pázmány Péter, Savoyai Jenő, Tomori Pál, V. Károly, Vasco da Gama, XIV. Lajos, Zrínyi Miklós (a költő és hadvezér), Zrínyi Miklós (a szigetvári hős).

Kronológia

1492 Amerika felfedezése, 1492-től az újkor, 1517 a reformáció kezdete, 1526 a mohácsi csata, 1541 Buda eleste, 1545 a tridenti zsinat megnyitása, 1552 Eger védelme, 1555 augsburgi vallásbéke, 1566 Szigetvár eleste, 1568 a tordai határozat, 1568 drinápolyi béke, 1570 speyeri szerződés, 1606 bécsi béke, 1613–1629 Bethlen fejedelemsége, 1648 a vesztfáliai békék. 1664 a vasvári béke, 1664 Zrínyi téli hadjárata, 1686 Buda visszafoglalása, 1687 pozsonyi országgyűlés, 1689 a Jognyilatkozat, 1697 zentai csata, 1699 karlócai béke. 1703–1711 a Rákóczi-szabadságharc, 1705 a szécsényi országgyűlés, 1707 az ónodi országgyűlés, 1711 a szatmári béke, 1723 a Pragmatica Sanctio elfogadása, 1740–1780 Mária Terézia uralkodása, 1776 a Függetlenségi nyilatkozat, 1780–1790 II. József uralkodása. 1789 a francia forradalom, 1793–1794 jakobinus diktatúra, 1804–1814/1815 Napóleon császársága, 1805 austerlitzi csata, 1813 lipcsei csata, 1815 a waterlooi csata.

Topográfia

Amerikai Egyesült Államok, Bánság/Temesköz, Bécs, Borogyino, Eger, Erdélyi Fejedelemség, Genf, Gyulafehérvár, Habsburg Birodalom, Határőrvidék, Hódoltság, India, Köszeg, London, Magyar Királyság (királyi Magyarország), Mohács, Nagy-Britannia, Nagyszombat, Oroszország, Párizs, Párizs/Versailles, Partium, Poroszország, Pozsony, Sárospatak, Spanyolország, Szigetvár, Temesvár, Waterloo.

4. Az újkor

4.1. Politikai eszmék

4.1.1. Új eszmék: liberalizmus, nacionalizmus, konzervativizmus (K)

4.2. Az ipari forradalom első hulláma

4.2.1. Az ipari forradalom első hulláma: textilipar, közlekedés, gyáripar (K)

4.2.2. Az ipari forradalom társadalmi hatásai, urbanizáció (E)

4.3. A reformkor

4.3.1. A reformkor fő kérdései (a magyar nyelv ügye, a jobbágykérdés, a polgári alkotmányosság kérdése), Széchenyi és Kossuth programja és vitája (K)

4.3.2. A rendi országgyűlés és a megerendszer a reformkorban (E)

4.4. A forradalom és szabadságharc

4.4.1. A pesti forradalom és az áprilisi törvények (K)

4.4.2. A szabadságharc főbb eseményei: harc a dinasztiaival és a nemzetiségekkel, tavaszi hadjárat.

Függetlenségi nyilatkozat, a szabadságharc leverése (K)

4.4.3. A nemzetiségek és a kisebbségek részvételének (németek, szlávok, és zsidók) bemutatása a szabadságharcban és az azt követő megtorlás során (E)

4.5. *Az ipari forradalom második hulláma a világban és Magyarországon*

4.5.1. Az ipari forradalom második hulláma: kutatás és fejlesztés, közlekedés, vegyipar, gépipar, elektronika – a világban és Magyarországon (K)

4.5.2. A második ipari forradalom gazdasági és társadalmi háttere: tőkekoncentráció, népességrobbanás, urbanizáció, környezeti hatások – a világban és Magyarországon. (E)

4.5.3. Gazdasági kiegyezés és állami gazdaságpolitika a dualista Magyarországon (K)

4.5.4. Pest-Buda/Budapest fejlődése a reformkortól az első világháborúig (E)

4.6. *A szocializmus*

4.6.1. A szocializmus eszméje (marxizmus) (K)

4.6.2. A munkásmozgalom irányzatai: szociáldemokrácia, kommunizmus, keresztényszocializmus (E)

4.7. *Polgári állam, nagyhatalmi törekvések*

4.7.1. A polgári nemzetállam jellemzői, alkotmányosság és jogegyenlőség Németország, az Amerikai Egyesült Államok és Magyarország példáján (K)

4.7.2. A gyarmatosítás okai és céljai, nagyhatalmi érdekek és konfliktusok az imperializmus korában (E)

4.8. *A dualizmus kora*

4.8.1. A kiegyezés okai, a közös ügyek, a magyar államszervezet (K)

4.8.2. Politikai eszmék és pártrendszer (kormánypárt, közjogi ellenzék, agrármozgalmak, világnézeti pártok) a dualizmus kori Magyarországon (E)

4.8.3. A zsidóság és a németiség szerepe a polgárosodásban (E)

4.9. *A nemzetiségi kérdés Magyarországon*

4.9.1. Etnikai viszonyok, zsidó emancipáció, cigányok/romák Magyarországon a dualizmus korában (K)

4.9.2. Magyar nemzetiségi politika, a nemzetiségek autonómiatörekvései és irredenta mozgalmak a dualizmus korában (E)

Az újkor tartalmi

Fogalmak

alispán, alsó- és felsőtábla, anarchizmus, áprilisi törvények, asszimiláció, autonómia, cenzúra, cionizmus, delegáció, dualizmus, dzsenti, emancipáció, emigráció, érdekegyesítés, főispán, Függetlenségi nyilatkozat, Függetlenségi Párt, hármasszövetség, historizmus, honvédség, húsvéti cikk, Internacionálé, ipari forradalom, jobbágyfelszabadítás, kartell, keresztényszocializmus, kiegyezés, kivándorlás, koalíció, Kommunista kiáltvány, kommunizmus, konzervativizmus, követutasítás, közgyűlés, közjogi kérdés, közös ügyek, közteherviselés, kultúrharc, liberalizmus, Magyarországi Szociáldemokrata Párt, márciusi ifjak, Millennium, monopólium, munkanélküliség, nacionalizmus, nemzetállam, Nemzeti Munkapárt, nemzetiség, népességrobbanás, népképviselői országgyűlés, népoktatás, nyílt és titkos szavazás, obstrukció, olmtői alkotmány, Országos Honvédelmi Bizottmány (OHB), osztályharc, örökvaltság, pánszlávizmus, passzív ellenállás, Pesti Hírlap, polgárháború, polgári állam, politikai nemzet, proletárdiktatúra, reform, Republikánus és Demokrata Párt, Rerum Novarum enciklika, sajtószabadság, Szabadelvű Párt, szakszervezet, szecesszió, szegregáció, szeparatizmus, szociáldemokrácia, szocializmus, társadalombiztosítás, T-modell, tömegtermelés, urbanizáció, Védegylet, vetésforgó, zsellér.

Személyek

Abraham Lincoln, Andrássy Gyula, Baross Gábor, Batthyány Lajos, Bem József, *Burke*, *Damjanich János*, Deák Ferenc, Eötvös József, Ferenc József, Gábor Áron, Ganz Ábrahám, Görgei Artúr, Henry Ford, *Herzl Tivadar*, *I. Ferenc*, *I. Miklós orosz cár*, James Watt, *Jellasics/Jelačić*, József nádor, Julius Haynau, Kandó Kálmán, Karl Marx, Klapka György, Klemens Metternich, Kossuth Lajos, Kölcsey Ferenc, *Mill*, Otto von Bismarck, Petőfi Sándor, *Podmaniczky Frigyes*, *Prohászka Ottokár*, *Puskás Tivadar*, Semmelweis Ignác, Széchenyi István, Thomas Edison, Tisza István, Tisza Kálmán, Weiss Manfréd, Wekerle Sándor, Wesselényi Miklós, *Windisch-Grätz*, *Ybl Miklós*.

Kronológia

1830 a Hitel megjelenése, 1830–1848 a reformkor, 1844 törvény a magyar államnyelvről, 1848. április 11. az áprilisi törvények, 1848. március 15. a pesti forradalom, 1848. szeptember 29. a pákozdi csata, 1848/1867–1916 Ferenc József uralkodása, 1849. április 14. a Függetlenségi nyilatkozat, *1849. április isaszegi csata*, 1849. április–május a tavaszi hadjárat, 1849. augusztus 13. a világosi fegyverletétel, 1849. május 21. Buda visszavétele, 1849. október 6. az aradi vértanúk és Batthyány kivégzése, 1861–1865 az amerikai polgárháború, *1863 a rabszolgaság megszüntetése az USA-ban*, *1866 a königgrätzi csata*, 1867 a kiegyezés, 1868 a horvát-magyar kiegyezés, a nemzetiségi törvény, a népiskolai törvény, 1868 a Meidzsi-restauráció, 1871 Németország egyesítése, 1873 Budapest egyesítése, *1875–1890 Tisza Kálmán miniszterelnöksége*, *1878 a berlini kongresszus*, 1896 a Millennium, *1905 a koalíciós válság*.

Topográfia

Arad, Balkán, Budapest, Debrecen, *Elzász-Lotaringia*, *Fashoda*, Fiume, Isaszeg, Japán, Komárom, Manchester, Németország, New York, Osztrák-Magyar Monarchia, Pákozdi, Pest-Buda, *Szezi-csatorna*, *Vaskapu*, Világos.

B. A 12. évfolyam tematikája és tartalmi

5. A világháborúk kora

5.1. Az első világháború

5.1.1. A háború jellemzői, hadviselő felek – Magyarország részvétele a háborúban (K)

5.1.2. A világháború kirobbanása, a nyugati front, tengeri hadviselés (E)

5.2. Politikai változások a háború után

5.2.1. A forradalmi átalakulás kísérlete, tanácsköztársaság, ellenforradalom Magyarországon 1918–1920-ban (K)

5.2.2. Bolsevik hatalomátvétel Oroszországban (E)

5.3. Párizs környéki békék

5.3.1. A trianoni békediktátum születése, tartalma és következményei (K)

5.3.2. A Párizs környéki békék, Közép-Európa átalakítása (E)

5.4 Állam, ideológia és gazdaság a két világháború között

5.4.1. A fasiszta állam és ideológia (E)

5.4.2. A kommunista Szovjetunió (K)

5.4.3. A világgazdasági válság, kezelése az USA-ban (E)

5.4.4. A nemzetiszocialista Németország (K)

5.5 Politika és gazdaság Magyarországon

5.5.1. Politikai és gazdasági konszolidáció Magyarországon az 1920-as években (K)

5.5.2. A világgazdasági válság hatása, kezelése és következményei Magyarországon az 1930-as években (E)

5.6. Társadalom és életmód Magyarországon

5.6.1. Oktatás és kultúrpolitika Magyarországon (K)

5.6.2. A társadalom és az életmód átalakulása Magyarországon (E)

5.7. A második világháború

5.7.1. A második világháború kitörése, hadviselő felek, a világháború jellemzői (háborús bűnök, polgári célpontok és lakosság elleni erőszak, hátország, ellenállás) (K)

5.7.2. A második világháború: frontok, fordulópontok, a háború lezárása (E)

5.8. Magyarországon a második világháborúban

5.8.1. A területi revízió lépései, az ország hadba sodródásának folyamata (K)

5.8.2. Magyarország háborús részvétele 1944 márciusig (E)

5.9. A holokauszt Európában és Magyarországon

5.9.1. A zsidóság jogfosztásának folyamata és a holokauszt Európában és Magyarországon (K)

5.10. Magyarország pusztulása

5.10.1. Német megszállás, nyilas diktatúra – a hadszíntérré vált ország, deportálások a Szovjetunióba (K)

5.10.2. A határon túli magyarság tragédiái 1944–46 (E)

A világháborúk korának tartalmi

Fogalmak

a katyni vérengzés, államosítás, állóháború, Anschluss, antant, antiszemitizmus, Atlanti Charta, bolsevik, Collegium Hungaricum, CSEKA/NKVD, demarkációs vonal, deportálás, duce, dzsentrí, egypártrendszer, Egységes Párt, ellenforradalom, fajelmélet, fasizmus, fehér különítményes megtorlások, front, Führer, genocídium, gettó, GULAG, háborús bűn, hadifogság, hadigazdaság, haláltábor, Harmadik Birodalom, hátország, holodomor, holokauszt, izolacionizmus, jaltai konferencia, jegyrendszer, jóvátétel, kisantant, kisebbségvédelem, kiugrási kísérlet, kolhoz, kollaboráns, kollektív bűnösség, kollektivizálás, Kommunista Magyarországi Pártja (KMP), koncentrációs tábor, koncepció per, kormányzó, korporáció, közmunkaprogram, központi hatalmak, kulák, legitimizmus, Lenin-fiúk, Magyar Nemzeti Bank, Magyar Nemzeti Tanács, magyar népi mozgalom, malenkij robot, Maniu-gárda, mensevik, minimálbér, Molotov–Ribbentrop-paktum, munkaszolgálat, nemzetiszocializmus, népbiztosok, népirtás, Népszövetség, New Deal, numerus clausus, nürnbergi törvények, nyilasok, örmény népirtás, pacifizmus, partizán, pengő, piacgazdaság, porrajmos, protekcionizmus, revízió, Rongyos Gárda, Schlieffen-terv, SS, székely hadosztály, személyi kultusz, Szent István-i állameszme, szovjet, szövetségesek, sztahanovizmus, tanácsköztársaság, tengelyhatalmak, tervgazdaság, totális állam, totális háború, többpártrendszer, Vasgárda, villámháború, vitézi rend, Vörös Hadsereg, „vörös térkép”, vörösteror, zsidótörvények,

Személyek

Adolf Hitler, Apor Vilmos, Apponyi Albert, Bajcsy-Zsilinszky Endre, Bárdossy László, Beneš, Benito Mussolini, Berija, Bethlen István, Charles de Gaulle, Edmund Veessenmayer, Eichmann, Eisenhower, Franklin D. Rooseveltt, Georges Clemenceau, Goebbels, Gömbös Gyula, Hindenburg, Horthy Miklós, II. Miklós, IV. Károly, Joszif V. Sztálin, Kállay Miklós, Károlyi Mihály, Kemal Atatürk, Keynes, Klebelsberg Kuno, Kun Béla, Pilsudski, Prónay Pál, Raoul Wallenberg,

Richter Gedeon, *Rommel*, Salkaházi Sára, Szálasi Ferenc, *Szamuely Tibor*, Szent-Györgyi Albert, *Szombathelyi Ferenc*, *Sztehlo Gábor*, *Sztójay Döme*, Teleki Pál, *Trockij*, Vlagyimir I. Lenin, Weiss Manfréd, Winston Churchill, Woodrow Wilson, *Zsukov*.

Kronológia

1914. június 28. a sarajevói merénylet, 1914. július 28., az első világháború kirobbanása, 1914–1918 az első világháború, 1915 gorlicei áttörés, 1915–1917 az isonzói csaták, 1916 Románia belépése az antant oldalán, verduni „vérszivattyú”, 1917 a bolsevik hatalomátvétel, 1917 USA belépése a világháborúba, 1918. november 3. padovai fegyverszünet, 1918. október 31. forradalom Magyarországon, 1919 a versailles-i béke, 1919. március – augusztus. a tanácsköztársaság, 1920 a varsói csata, 1920. június 4. a trianoni békediktátum, 1920–1944 a Horthy-rendszer, 1921 a Habsburg-ház trónfosztása, 1921 a soproni népszavazás, 1921–31 Bethlen miniszterelnöksége, 1922 a Szovjetunió létrejötte, 1929 a gazdasági világválság kezdete, 1933 a náci hatalomátvétel, 1936 Berlin–Róma tengely, 1938 az Anschluss, a müncheni konferencia, az első bécsi döntés, az első zsidótörvény, eviani konferencia, 1939–45 a második világháború, 1939. szeptember 1. Lengyelország lerohanása, 1939–40 szovjet–finn téli háború, 1939 a második zsidótörvény, 1939 Kárpátalja visszacsatolása, 1940 a második bécsi döntés, 1940 angliai csata, 1941 a harmadik zsidótörvény, romániai holokauszt kezdete, 1941. április Jugoszlávia megtámadása, 1941. június 22. a Szovjetunió megtámadása; 1941. június 27. Magyarország deklarálja a hadiállapot beálltát, 1941. december 7. Pearl Harbor bombázása, 1942 El-Alamein, Midway, újvidéki mészárlás, wannseei konferencia, 1943 teheráni csúcstalálkozó, 1943. január vereség a Donnál, 1943. február a sztálingrádi csata vége, 1944. március 19. Magyarország német megszállása, 1944. május a magyarországi deportálások kezdete, 1944. június 6. partraszállás Normandiában, 1944. július, a magyarországi deportálások leállítása, 1944. augusztus Románia átállása a szövetségesekhez, 1944. szeptember tordai csata, 1944. október 15. a kiugrási kísérlet, 1944. december–1945. február Budapest ostroma, 1945 jaltai és potsdami konferenciák, 1945. április a háború vége Magyarországon, 1945. május 9. az európai háború vége, 1945. augusztus 6. atomtámadás Hiroshima ellen, 1945. szeptember 2. Japán kapitulál.

Topográfia

Árpád-vonal, Auschwitz, Ausztria, Balassagyarmat, Berlin, Brit Birodalom, Burgenland, Csehszlovákia, Danzig, Délvidék, Doberdó, Don-kanyar, Drezda, Észak-Erdély, Felvidék, Hirosima, Jasenovac, Jugoszlávia, Kamenyec Podolszk, Kárpátalja, Kolima-vidék, Kurszk, Leningrád (Szentpétervár), Mauthausen, Moszkva, Normandia, Olaszország, Otrantó, Pearl Harbor, Przemysl, Románia, Szarajevó, Szerbia, Szolyva, Szovjetunió, Sztálingrád, Szudéta-vidék, trianoni Magyarország, Újvidék, Varsó, Vichy,

6. A hidegháború kora

6.1 A hidegháború kora

- 6.1.1. A szovjet–amerikai szembenállás, a két Németország létrejötte, a két világrend jellemzői (K)
- 6.1.2. India függetlenné válása, kommunista fordulat Kínában, Izrael megalapítása, arab–izraeli háborúk (E)
- 6.1.3. A szembenállás és enyhülés hullámai, hidegháborús konfliktusok: Korea, Suez, Kuba, Vietnam, Afganisztán (E)

6.2. A kétpólusú világ felbomlása

- 6.2.1. Németország újraegyesítése, a Szovjetunió felbomlása, a kommunista diktatúrák bukása Közép-Európában (K)
- 6.2.2. Jugoszlávia felbomlása, a délszláv háború (E)

6.3 A kommunista diktatúra kiépítése és működése

- 6.3.1. A Rákosi-diktatúra: a pártállam, a terror, egyházüldözés, koncepciók perek, államosítás és kollektivizálás, erőltetett iparosítás, propaganda és mindennapok a diktatúra idején (K)
- 6.3.2. A szovjetizálás Magyarországon: a kommunisták térnyerése, a korlátozott többpártrendszer, az egypárti diktatúra kiépítése (E)

6.4. Az 1956-os forradalom és szabadságharc

- 6.4.1. A forradalom okai és céljai a kormánypolitika változásai, a szabadságharc és leverése, a megtorlás (K)
- 6.4.2. A forradalom nemzetközi háttere (E)

6.5 A kádári diktatúra

- 6.5.1. A pártállam, a tévesztés, a tervezettség, a kultúrpolitika, az elnyomás változó formái – a kádári alku (K)
- 6.5.2. A pártállam válsága, az ellenzék megszerveződése és irányzatai 1988-ig (E)

6.6. A rendszerváltoztatás Magyarországon

- 6.6.1. A rendszerváltoztatás (1989–1991) (K)
- 6.6.2. A piacgazdaságra való áttérés, gazdasági szerkezetváltás, privatizáció, a külföldi tőke szerepe, a külkereskedelem átalakulása (K)

A hidegháború korának tartalmi

Fogalmak

a berlini fal, adósságspirál, Alkotmánybíróság, államosítás, Államvédelmi Hatóság (ÁVH), aranycsapat, beszolgáltatás, B-listázás, Brezsnyev-doktrína, csillagháborús terv, Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ), Ellenzéki Kerekasztal, Észak-atlanti Szerződés Szervezete (NATO), Fiatal Demokraták Szövetsége (Fidesz), forint, forradalmi bizottságok, földosztás, Független Kisgazdapárt, glasznosztj, gulyáskommunizmus, háborús bűnös, harmadik világ, „három T”, háztáji, hiánygazdaság, hidegháború, II. vatikáni zsinat, III/III. ügyosztály, internálás, jogállam, jóléti állam, kárpótlás, Kereszténydemokrata Néppárt (KDNP), kétpólusú világ, kitelepítés, Kommunista Ifjúsági Szövetség (KISZ), Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsa (KGST), kulturális forradalom, Magyar Demokrata Fórum (MDF), Magyar Dolgozók Pártja, Magyar Kommunista Párt, Magyar Szocialista Munkáspárt (MSZMP), Magyar Szocialista Párt (MSZP), Marshall-segély, második gazdaság, maszek, MEFESZ, Molotov-koktél, munkásörtség, munkástanács, munkaverseny, „Nagy Ugrás” programja (Kínában), Nemzeti Kerekasztal, „négy igenes” népszavazás, népbíróság, népfront, népköztársaság, népszavazás, pártállam, peresztrojka, pesti srácok, prágai tavasz, privatizáció, rendszerváltoztatás, sarkalatos törvények, sortüzek, spontán privatizáció, Szabad Demokraták Szövetsége (SZDSZ), számitaktika, szamizdat, Szolidaritás, Szövetséges Ellenőrző Bizottság (SZEB), szuperhatalom, tanácsrendszer, termelőszövetkezet, tervezettség, Truman-doktrína, új gazdasági mechanizmus, úttörő, Varsói Szerződés, vasfüggöny, visegrádi együttműködés,

Személyek

Aczél György, Adenauer, Antall József, Gerő Ernő, Göncz Árpád, Harry S. Truman, Helmuth Kohl, Horn Gyula, II. János Pál, Iván Kovács László, John F. Kennedy, Kádár János, Kliment J. Vorosilov, Kovács Béla, Lech Wałęsa, Mahátma Gandhi, Maléter Pál, Mansfeld Péter, Mao Ce-tung, Mihail Sz. Gorbacsov, Mindszenty József, Nagy Ferenc, Nagy Imre, Németh Miklós, Nicolae Ceaușescu, Nyikita Sz. Hruscsov, Orbán Viktor, Péter Gábor, Pongráz Gergely, Pozsgai Imre, Pozsgay Imre, Rajk László, Rákosi Mátyás, Ronald Reagan, Slachta Margit, Sulyok Dezső, Szabó János („Szabó bácsi”), Szűrös Mátyás, Tildy Zoltán, Tito, VI. Pál, Willy Brandt,

Kronológia

1945 az ENSZ létrejötte, szovjet megszállás, választás Magyarországon, földosztás; 1946 a forint bevezetése, a köztársaság kikiáltása, a svábok kitelepítésének kezdete; 1947 a párizsi béke, a hidegháború kezdete, India függetlenné válása, kékcédulás választások; 1948 Izrael Állam megalapítása, MDP megalakulása; 1948–1956 a Rákosi-diktatúra, 1949 az NSZK és az NDK megalakulása, kommunista fordulat Kínában, kommunista alkotmány; 1950–1953 koreai háború, 1953 Sztálin halála, 1953–55 Nagy Imre első kormánya, 1955 a Varsói Szerződés létrehozása, 1955–1975 vietnámi háború, 1956 az SZKP XX. kongresszusa, lengyel munkásfelkelés, szuezi válság; 1956. november 4. a szovjet támadás, 1956. október 23. a forradalom kitörése, 1956. október 25. a Kossuth téri sortűz, 1956. október 28. a forradalom győzelme, 1956–1989 a Kádár-rendszer, 1958 Nagy Imre és társainak kivégzése, 1962 kubai válság, 1968 az új gazdasági mechanizmus bevezetése, prágai tavasz; 1975 a helsinki értekezlet, 1979 Szovjetunió bevonul Afganisztánba, 1985 monori találkozó, 1987 a lakiteleki találkozó, 1989 a berlini fal lebontása, rendszerváltoztatás Közép-Európában, máltai csúcstalálkozó; 1989. június 16. Nagy Imre újratemetése, 1989. augusztus páneurópai piknik, 1989. október 23. a köztársaság kikiáltása, 1989–1990 a rendszerváltoztatás, 1990 az első szabad választások, Németország egyesítése; 1991 a szovjet csapatok kivonulása Magyarországról, a Szovjetunió felbomlása; 1991–95 a délszláv háború, 1992 Csehszlovákia felbomlása,

Topográfia

Afganisztán, Berlin, Ciszjordánia, Észak- és Dél-Korea, Hortobágy, Izrael, Kossuth tér és Corvin köz (Budapest), Koszovó, Közél-Kelet, Kuba, Mosonmagyaróvár, Német Demokratikus Köztársaság (NDK), Németországi Szövetségi Köztársaság (NSZK), Pakisztán, Recsk, Salgótarján, Szlovákia, Sztálinváros (Dunaújváros), Tajvan, Ukrajna, Vietnam,

7. A jelenkor

7.1 Nemzetközi együttműködés, globális világ

7.1.1. Az Európai Unió főbb szervei és működésük (K)

7.1.2. Az európai integráció főbb állomásai és kérdései: mélyítés és bővítés, nemzetek Európája vagy föderatív Európa. (E)

7.1.3. Demográfiai változások, a népmozgások irányai a világban és Magyarországon 1945-től napjainkig (K)

7.1.4. A világgazdaság átalakulása az ezredfordulón: hagyományos és új centrumok, a globális gazdaság (E)

7.1.5. A globalizáció kulturális hatásai az ezredfordulón (E)

7.1.6. Magyarország a nyugati integrációban (NATO, EU) és a közép-európai együttműködés (E)

7.2. Politikai intézmények

7.2.1. Az Alaptörvény, a hatalmi ágak és intézményeik, az önkormányzatok és a választási rendszer (K)

7.3. Nemzet

7.3.1. A határon túli magyarok helyzete napjainkban (demográfia, asszimiláció, autonómia, oktatás) (K)

7.3.2. A politikai rendszerek változásai és hatásai a magyar kisebbségekre és a magyarországi nemzetiségekre a 20. században (E)

7.3.3. A magyarországi nemzetiségek és a cigányság helyzete napjainkban (demográfia, kisebbségi jogok, oktatás) (K)

A jelenkor tartalmi

Fogalmak

a négy szabadság, Alapjogi Charta, alapvető jogok biztosa (ombudsman), Állami Számvevőszék, Beneš-dekrétum, diszkrimináció, Európai Bizottság, Európai Központi Bank, Európai Parlament, Európai Tanács, Európai Unió Bírósága, Európai Unió Tanácsa, Európai Unió, falurombolás, globalizáció, integráció, euró, interpelláció, iszlamizmus, képviselőtestület, kettős állampolgárság, kitelepítés, kohéziós alap, közvetett és közvetlen demokrácia, Kúria, köztársasági elnök, lakosságcsere, lisszaboni szerződés, mentelmi jog, modern kori migráció, multikulturalizmus, népességrobbanás, párhuzamos társadalom, parlamenti frakció, parlamenti küszöb, polgármester, politikai korrektség, regionalizmus, schengeni egyezmény, terrorizmus, többségi és arányos választás, transznacionális vállalat, ügyészség,

Személyek

Esterházy János, [Gyurcsány Ferenc], [Horn Gyula], Magyarország miniszterelnökei a rendszerváltoztatás óta (a legalább négy évig hivatalban lévő kormányfők), Márton Áron, [Orbán Viktor], *Robert Schuman, Sütő András, Tőkés László.*

Kronológia

1944–1945 magyarellenes atrocitások, 1957 a római szerződés, 1990 fekete március, 1991 visegrádi megállapodás, 1992 a maastrichti szerződés, 1999 Magyarország belép a NATO-ba, 2004 Magyarország belép az Európai Unióba, 2010 törvény a nemzeti összetartozásról, 2012 az Alaptörvény bevezetése.

Topográfia

Brazília, Brüsszel, Csúrog, Dél-Afrika, Duna-delta, Hongkong, Jarek, Marosvásárhely, Strasbourg, Székelyföld.

IX. TOVÁBBHALADÁS FELTÉTELEI

A továbbhaladás feltételeit az osztályozó vizsgák tematikája tartalmazza.